

Quan un banc veu més enllà del benefici econòmic

El comerç just i les tasques de voluntariat en organitzacions internacionals guanyen suport en una societat cada vegada més conscienciada amb les desigualtats socials i econòmiques. L'àmbit de la banca, en canvi, sempre s'associa negativament a condicions abusives i dificultats d'accés per als que menys tenen. Però hi ha alternatives perquè la gestió dels nostres estalvis i comptes corrents contribueixin a fer un món millor.

La concessió del premi Nobel de la pau 2006 a Muhammad Yunus per la creació del Grameen Bank, un banc que atorga microcrèdits a persones pobres de les comunitats de Bangla Desh, demostra que queda en la responsabilitat d'un mateix decidir qui gestionarà els propis diners i en què s'invertiran per obtenir-ne beneficis. Escollir fons d'inversió que destinin part dels seus beneficis a comerç just, entitats que inverteixin en energies renovables o que financin cooperatives de productes ecològics és del tot viable. A més, la rendibilitat que s'obté amb aquests estalvis és igual, o fins i tot superior, a la de productes bancaris convencionals.

El ShoreBank, als Estats Units, des de 1973 fa costat a les comunitats pobres que no reben suport d'entitats tradicionals i en les quals ha invertit prop de 1.600 milions d'euros. L'entitat ha estat en certa manera pionera d'aquest tipus de banca ètica. A Europa també hi ha empreses consolidades en el sector de la banca ètica, com la Banca Popolare Italiana, el Triodos Bank a Holanda i el JAK Bank a Suècia, que atorga préstecs i plans d'estalvi lliures d'interès des de 1970. L'estat espanyol es troba tot just a l'inici de la difusió d'aquest tipus de bancs, i fins fa uns anys la majoria d'iniciatives provenien de col·lectius cooperativistes o associacions. Tot i així, l'entrada de Triodos Bank l'any 2004 va marcar un punt d'inflexió en aquesta evolució. I des de fa sis mesos, aquest banc ha obert oficines a Catalunya i les Balears. Joan

La banca ètica és una alternativa a les finances gestionades per bancs i caixes tradicionals. Una oferta que té en compte aspectes com el respecte al medi ambient i als drets humans a l'hora de decidir on fa les seves inversions. Triodos Bank ja ha aterrat a Catalunya i a les Balears.

Antoni Melé, director territorial de Triodos Bank a Catalunya i Balears, explica que "a Catalunya, sense tenir-hi sucursal en un any havíem fet més de mil clients. En proporció a altres territoris, a Catalunya la sensibilitat pel

sector mediambiental, cultural i social és molt més gran". El directiu assegura que des que l'oficina catalana va obrir, ha detectat que hi ha una gran inquietud per trobar productes bancaris ètics: "Molta gent estava esperant que hi hagués una banca d'aquest tipus, o bé que la banca tradicional canviés una mica."

Algunes caixes s'hi sumen. De fet, algunes entitats bancàries i caixes d'estalvi tradicionals ja ofereixen fons d'inversió solidaris o ètics, o en alguns casos comptes corrents que destinen part dels seus beneficis a projectes socials. Tot i així, aquests productes no s'han de confondre amb el concepte de banca ètica, que parteix d'una filosofia ètica i totes les decisions que pren van acompanyades d'aquest codi.

"A Catalunya i Espanya la banca ètica es troba en un moment incipient", assegura Josep M. Lozano, director de l'Institut Persona, Empresa i Societat d'ESADE, que afegeix que "s'hi pot confiar, perquè normalment els requeriments es compleixen, però és important que la gent sàpiga quin tipus de projectes finança". Lozano remarca la importància de diferenciar entre banca ètica, que és una manera d'entendre la banca, i inversió socialment responsable, que és un tipus d'inversió que

Quines finances ètiques hi ha a Catalunya?

■ **Triodos Bank.** Primera banca ètica d'Espanya amb més de 25 anys d'història a Europa (origen holandès). Finança empreses, entitats i iniciatives que tenen un valor social, mediambiental o cultural.

■ **FIDEM (Fundació Internacional de la Dona Emprenedora).** Des de 1999 ofereix microcrèdits sense aval a dones emprenedores que pre-

sentin un pla d'empresa i que no tinguin possibilitats d'aval total.

■ **Coop 57.** Cooperativa de serveis financers que va néixer d'una iniciativa dels treballadors de l'Editorial Bru-guera i que atorga crèdits a les entitats sòcies que en formen part.

■ **Fiare.** Fundació que promou l'estalvi responsable i que va néixer l'any

qualsevol banc o caixa pot fer a través dels fons que inverteixen amb criteris de responsabilitat social. Seria el cas del BBVA o Banco Santander, que disposen de fons d'inversió d'aquestes característiques. A Europa, segons un estudi de l'agència SIRI Group que investiga les empreses que cotitzen en mercats financers, a 30 de juny de 2006, hi havia 388 fons d'inversió d'aquestes característiques. Aquests tipus de fons realitzen una preselecció de la seva cartera, escollint companyies no contaminants i que compleixen els requisits d'índexs de sostenibilitat com poden ser el FTSE GOOD i el Dow Jones Sustainability Index. El consumidor haurà de saber que en aquests índexs s'hi inclouen empreses com Repsol YPF, Unión Fenosa, Indra o Iberia. No és així en el cas de la banca ètica, que deixa de centrar-se en la maximització del benefici i té com a objectiu fomentar els principis de la responsabilitat social i el desenvolupament comunitari.

Qui n'és client? Els clients de la banca ètica tenen perfils molt diferents. Poden ser des de joves amb pocs diners, empreses que precisen d'un crèdit o ONG que reben part dels beneficis per als seus projectes, fins a persones individuals amb capitals considerables que volen obrir fons d'inversió. El que els uneix a tots és una filosofia de respecte al medi ambient i a les persones, una voluntat que les finances contribueixin al desenvolupament social. "Nosaltres vam presentar un projecte per la construcció d'un hivernacle. Vam escollir aquest tipus de banca per

2001 al País Basc amb el suport de Banca Popolare Italiana, sota la iniciativa de 52 associacions de l'àmbit social.

■ **Oikocrèdit Catalunya.** Pertany a Oikocredit Internacional, amb seu a Holanda, i a Catalunya ja ha superat els tres milions i mig d'euros d'inversió entre més de 550 socis. Els diners s'utilitzen per atorgar crèdits a països en desenvolupament, a associacions locals que no podrien accedir a crèdits d'entitats convencionals.

La banca ètica ofereix la possibilitat d'invertir els nostres estalvis en entitats que destinen els seus fons a finançar, per exemple, projectes de desenvolupament al Tercer Món.

una qüestió ètica, perquè sabíem on anaven destinats els diners", explica Ruben Valls, director de Cal Valls de Vilanova de Bellpuig. Es tracta d'una empresa familiar que des de 1978 elabora suc i conserves vegetals de cultiu ecològic. "Per a una empresa, tenir un únic banc és una mica arriscat, però de segur que un banc ètic serà un dels nostres bancs principals", diu Valls. Les empreses com Cal Valls, centrades en el cultiu ecològic, o les cooperatives i entitats dedicades a l'atenció social, troben en la banca ètica un aliat a l'hora de demanar préstecs o engegar qualsevol iniciativa. Entre altres motius, perquè sovint es fan préstecs a llarg termini, fins a 25 anys en alguns casos, condicions difícils de trobar en una banca tradicional.

A Catalunya, l'estructura de la banca ètica és força variada, ja sigui com a cooperatives (Coop 57) o integrada en xarxes internacionals com Oikocrèdit

Catalunya. Aquesta entitat finança projectes de desenvolupament posant especial atenció en els aspectes ecològics. La seva missió no és fer beneficis, sinó ajudar les persones pobres, tot i que la sostenibilitat econòmica és una part important del projecte per assegurar-ne la continuïtat. Per aconseguir-la i oferir alhora seguretat als inversors, els diners que reben serveixen per a comprar accions d'Oikocrèdit Internacional i abans d'invertir en cap cooperativa es fan anàlisis de viabilitat del negoci.

En definitiva, l'aposta per una banca ètica és la materialització en el món financer de la creença que un altre món és possible, on la seva societat es preocupi per la sostenibilitat i el respecte a les persones, i on el desenvolupament equitatiu sigui més important que la lluita per guanyar l'últim milió d'euros.

Glòria Vallès